
ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ В УМОВАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Інна ШЕВЧУК

Реформування антикорупційного законодавства на засадах світових стандартів є логічним наслідком інтеграційних процесів України, засобом реалізації зобов'язань перед світовою спільнотою, покликане продовжити імплементацію кращого міжнародного досвіду у сфері запобігання та протидії корупції.

На міжнародному рівні Україна, на жаль, сприймається як країна з високим рівнем корупції як на центральному, так і на місцевому рівнях, оскільки її вплив як на суспільство, так і на державу має системний і комплексний характер та потребує глибокого дослідження цього явища і формування комплексу превентивних заходів.

Явище корупції стало загрозою і для економічної безпеки держави, оскільки його вплив веде до зниження міжнародного престижу й авторитету країни, руйнування морально-духовних засад суспільства, посилення бюрократизації та корумпованості органів влади, зростання рівня злочинності. З метою підтвердження зазначеної тези проаналізуємо індекс сприйняття корупції. За період 2012–2020 років індекс сприйняття корупції коливався від 25 балів (2013 р.) до 22 балів (2020 р.), що свідчить про систематичну роботу в частині протидії корупції в державі. Індекс України у 2020 році помітно зріс завдяки перезапуску Національного агентства з питань запобігання корупції з обрання керівника за участю представники міжнародної спільноти та запуску Вищого антикорупційного суду. Експерти також відмітили сповільнення зниження темпів імплементації судової реформи та тиск на антикорупційні органи [1].

У сфері економічної безпеки держави явище корупції призводить до виникнення й розвитку негативних явищ і процесів, зокрема: спотворює механізм ринкової конкуренції та сприяє виникненню монополістичних тенденцій в економіці; детермінує неефективний розподіл коштів державного бюджету; сприяє підвищенню цін на товари й послуги за рахунок так званих корупційних “накладних витрат”; детермінує існування та розвиток організованої злочинності й тіньової економіки.

За період 2012–2020 років рівень тінізації економіки України варіювався від 27 до 36 % до обсягу офіційного ВВП) із найнижчим показником у 2019 році –27 % та найвищим у 2014 – 36 % [2]. Тобто третина національної економіки перебуває у тіні, результатом чого є низка негативних наслідків, серед яких: економічні (зменшення обсягів податкових надходжень до бюджетів; нерегульований розвиток економіки; зниження інвестиційної привабливості економіки; зниження конкурентоспроможності національної економіки); політичні (складність державного управління економікою; втрата довіри громадськості до державних інституцій; формування негативного міжнародного іміджу держави); соціальні (високий рівень стратифікації суспільства; відсутність соціальних гарантій; нездатність забезпечити населення якісними суспільними благами).

Цілісний механізм протидії корупції має містити такі складники: цілі протидії корупції, суб’єкти протидії корупції, форми протидії корупції та заходи протидії корупції. Серед основних заходів протидії та боротьби з корупцією варто виокремити: удосконалення нормативно-правової бази щодо посилення жорсткості та невідворотності покарання для осіб, які вчинили корупційні діяння; посилення політичної волі керівництва держави щодо викорінення корупції на всіх рівнях влади та в усіх її виявах; підвищення рівня громадської активності в питанні посилення контролю за діяльністю ор-

---

ганів влади; утвердження принципів справедливості та прозорості діяльності влади; продовження заходів з очищення влади з дотриманням конституційних принципів і прав людини [3].

Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що ефективність протидії корупції в умовах забезпечення економічної безпеки держави прямо залежить не тільки від оперативних та процесуальних спроможностей уповноважених суб'єктів, але і від пріоритетності заходів запобігання та етапів їх застосування.

Список використаних джерел

1. Індекс сприйняття корупції-2020. URL : <https://ti-ukraine.org/research/indeks-spryjniyattyakoruptsiyi-2020/>
2. Тенденції тіньової економіки. URL : <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinovoiEkonomiki>
3. Шевчук І. В. Корупція – як ключова загроза національній безпеці в економічній сфері. *Управлінські та правові засади забезпечення розвитку України як європейської держави* : збірник тез XXII щорічна звітна наукова конференція науково-педагогічних працівників, докторантів та аспірантів (м. Хмельницький, 24 березня 2018 р.). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2018. С. 239–241.